

Unit 7

KERAJAAN MELAYU AWAL

Sinopsis

Sejarah Alam Melayu memperlihatkan kemunculan beberapa kerajaan Melayu awal. Kerajaan-kerajaan ini wujud sejak abad pertama lagi. Unit ini membincangkan nama, lokasi, bentuk hubungan diplomatik dan kegiatan ekonomi kerajaan Melayu awal.

Nilai Teras Sivik

- Bertanggungjawab
- Hormat-menghormati

Apakah yang akan anda pelajari?

1. Menamakan kerajaan Melayu awal di Alam Melayu.
2. Menyatakan lokasi kerajaan Melayu awal di Kepulauan Melayu.
3. Menjelaskan hubungan diplomatik kerajaan Melayu awal di Kepulauan Melayu.
4. Menghuraikan kegiatan ekonomi kerajaan Melayu awal di Kepulauan Melayu.

Peninggalan kerajaan Kedah Tua di Lembah Bujang, Kedah.
(Sumber: Koleksi Dewan Bahasa dan Pustaka)

LAUTAN
PASIFIK

Asas Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi dan perubahan dalam kerajaan Melayu awal.
2. Meneroka bukti berkaitan dengan kerajaan Melayu awal di Kepulauan Melayu.

Kerajaan Melayu Awal di Alam Melayu

Terdapat beberapa buah kerajaan Melayu awal yang wujud di Alam Melayu. Kewujudan kerajaan Melayu awal ini dibuktikan dengan peninggalan sejarah seperti monumen yang memperlihatkan pengaruh Hindu-Buddha. Kerajaan-kerajaan ini muncul mengikut peredaran zaman.

(Sumber: John Guy, *Lost Kingdoms, Hindu-Buddhist Sculpture of Early Southeast Asia*)

Tapak bandar Oc-Eo

Garis
Masa
Kerajaan
Melayu
Awal
di Alam
Melayu

Abad Pertama	Abad Kedua	Abad Kelima	Abad Keenam
Kerajaan Funan	Kerajaan Champa	Kerajaan Kedah Tua	• Kerajaan Chih-Tu • Kerajaan Gangga Nagara

Candi Po Nagar

(Sumber: Koleksi Dewan Bahasa dan Pustaka)

Candi Bukit Batu Pahat di Lembah Bujang

(Sumber: Koleksi Dewan Bahasa dan Pustaka)

Candi Muara Jambi

(Sumber: Koleksi Dewan Bahasa dan Pustaka)

Kerajaan Melayu Awal di Alam Melayu.

Candi Prambanan

(Sumber: Koleksi Dewan Bahasa dan Pustaka)

Gapura Bajang Ratu

(Sumber: Koleksi Dewan Bahasa dan Pustaka)

Glosari

Alam Melayu: kawasan yang merangkumi gugusan kepulauan dan tanah besar di bahagian tenggara benua Asia.

Monumen: bangunan yang dibina untuk memperingati peristiwa penting.

Gapura: pintu gerbang istana atau kuil.

Kerajaan Melayu awal di Alam Melayu wujud sejak abad pertama lagi. Kerajaan-kerajaan ini meninggalkan warisan yang patut dihargai dan dibanggakan.

4.1.1

Nota Guru

Bimbing murid memahami garis masa kerajaan Melayu awal di Alam Melayu.

Lokasi Kerajaan Melayu Awal di Kepulauan Melayu

Kerajaan Melayu awal di Kepulauan Melayu bermula daripada petempatan kecil yang kemudian berkembang menjadi pelabuhan. Pelabuhan ini seterusnya berkembang menjadi kerajaan.

Lokasi kerajaan Melayu awal di Kepulauan Melayu.

Kerajaan Kedah Tua

Lokasi kerajaan ini di Sungai Mas dan Pangkalan Bujang, Lembah Bujang. Lembah Bujang terletak di negeri Kedah.

Kerajaan Gangga Nagara

Lokasi kerajaan ini di pantai barat bahagian tengah Tanah Melayu. Kerajaan ini terletak di negeri Perak.

Kerajaan Beruas

Lokasi kerajaan ini di pantai barat bahagian tengah Tanah Melayu. Kerajaan ini terletak di negeri Perak.

Kerajaan Chih-Tu

Lokasi kerajaan ini di Tanah Merah, Kelantan.

Kerajaan Santubong

Lokasi kerajaan ini di Sungai Sarawak, Sarawak.

Kerajaan Srivijaya

Lokasi kerajaan ini di Lembah Sungai Musi, Sumatera.

Kerajaan Mataram

Lokasi kerajaan ini di Jawa Tengah.

Kerajaan Majapahit

Lokasi kerajaan ini berpusat di Trowulan, Mojokerto, Jawa Timur.

Kerajaan Melayu awal terletak di kawasan yang strategik, iaitu di pesisir pantai yang memudahkan perhubungan. Lokasi ini membolehkan kerajaan Melayu awal berkembang maju dan makmur.

Cerdas Minda

Nyatakan lokasi kerajaan Kedah Tua dan kerajaan Santubong.

4.1.2

Nota Guru

Bantu murid mengenal lokasi kerajaan Melayu awal di Kepulauan Melayu.

Hubungan Diplomatik Kerajaan Melayu Awal di Kepulauan Melayu

Hubungan diplomatik ialah hubungan yang terjalin antara sebuah kerajaan dengan kerajaan yang lain. Kerajaan Melayu awal menjalin hubungan diplomatik dengan dua kuasa besar pada masa itu, iaitu China dan India.

Politik

Kerajaan Melayu awal menjalin hubungan diplomatik untuk mendapatkan pengiktirafan dan menjamin keselamatan bagi mengekalkan kedudukan.

Ukiran pada dinding Candi Borobudur yang menggambarkan situasi rakyat sedang menghadap raja.

(Sumber: Mardiana Nordin, 2019)

Ekonomi

Melalui hubungan diplomatik, aktiviti ekonomi dapat dikembangkan. Kerajaan Melayu awal memasarkan barang dagangan seperti rempah-ratus, bijih timah dan emas kepada kerajaan China dan India. Kerajaan Melayu awal pula ditawarkan barangan mewah seperti tembikar, sutera dan perhiasan. Hubungan ini dapat meningkatkan kemakmuran kerajaan Melayu awal.

Rempah-ratus

(Sumber: Koleksi Dewan Bahasa dan Pustaka)

Manik yang dijadikan barang perhiasan.

(Sumber: Muzium Arkeologi Lembah Bujang)

Seramik

(Sumber: Chiam Yan Tuan, Centre for Malaysian Chinese Studies)

Barangan yang didagangkan di Kepulauan Melayu.

Cerdas Minda

Nyatakan barangan yang didagangkan di Kepulauan Melayu.

Sosial

Hubungan diplomatik dapat mengeratkan persahabatan dan hubungan kekeluargaan melalui perkahwinan. Hubungan ini dapat mewujudkan keamanan di Kepulauan Melayu.

Ukiran pada dinding Candi Borobudur yang menggambarkan kedatangan utusan dari negara luar.

(Sumber: Koleksi Dewan Bahasa dan Pustaka)

Kerajaan Melayu awal yang menjalinkan hubungan diplomatik dengan China dan India berjaya mengukuhkan kedudukan politik, ekonomi dan sosial di Alam Melayu.

Aktiviti PAK-21 *Fan-n-Pick Formation*

1. Bentuk kumpulan yang terdiri daripada empat orang murid dan bincangkan empat soalan tentang kepentingan menjalin hubungan diplomatik kepada kerajaan Melayu awal.
2. Tulis soalan tersebut di atas setiap kad yang diberikan.
3. Setiap ahli kumpulan mempunyai peranan yang dimainkan secara bergilir-gilir.
 - i. Murid 1: Susun kad seperti kipas.
 - ii. Murid 2: Pilih kad dan bacakan soalan.
 - iii. Murid 3: Jawab soalan.
 - iv. Murid 4: Beri maklum balas dan pujian terhadap jawapan yang diberikan.
4. Tampil kad di sudut sejarah.

Nota Guru

- Bimbing murid memahami hubungan diplomatik kerajaan Melayu awal di Kepulauan Melayu.
- Sediakan kad dan bimbing murid membina soalan bagi setiap kumpulan.

Kegiatan Ekonomi Kerajaan Melayu Awal di Kepulauan Melayu

Kerajaan Melayu awal menjalankan pelbagai jenis kegiatan ekonomi seperti pertanian, perdagangan, mengutip hasil hutan dan laut, perlombongan dan pembuatan.

Pertanian

Lokasi kerajaan Melayu awal di lembah sungai amat sesuai untuk kegiatan pertanian kerana tanahnya subur. Mereka mengusahakan tanaman seperti padi, pisang, buah pala dan ubi kayu. Hasil tanaman ini dipasarkan untuk memenuhi keperluan penduduk.

Penanaman padi merupakan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Kedah Tua dan Majapahit.

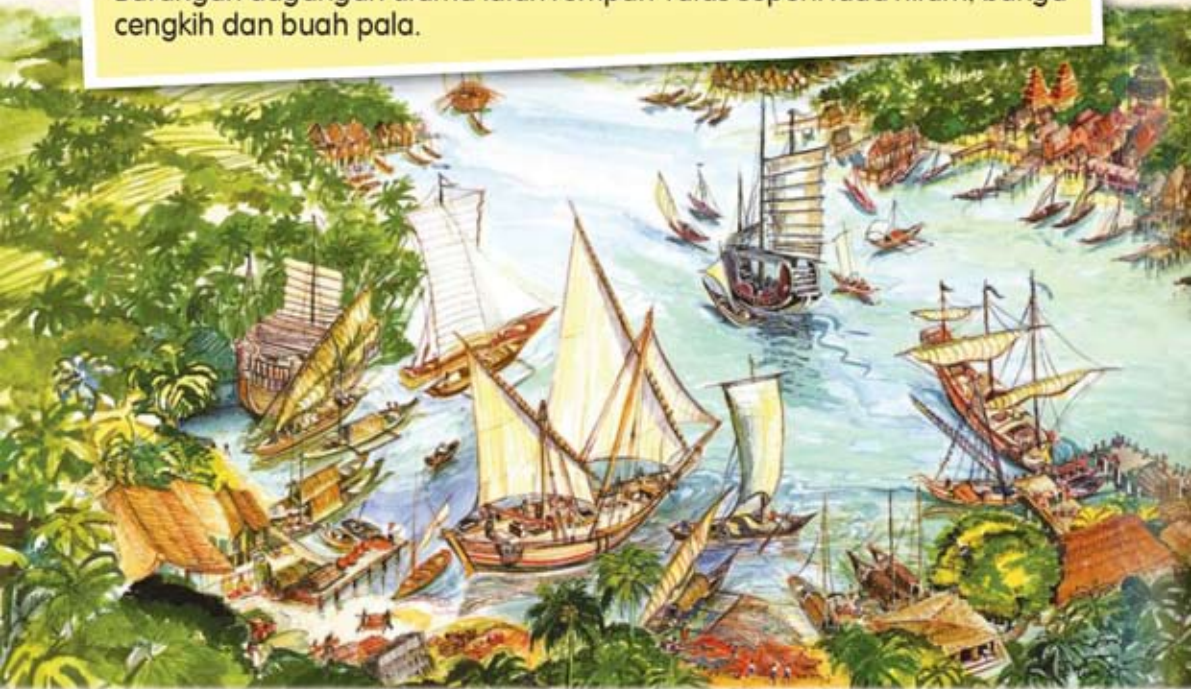

Cerdas Minda

Senaraikan tanaman yang diusahakan oleh masyarakat kerajaan Melayu awal.

Pelabuhan Perdagangan

Lokasi Kepulauan Melayu yang berada di jalan laut perdagangan timur dan barat menyebabkan kegiatan perdagangan kerajaan Melayu awal berkembang maju. Kewujudan pelabuhan memudahkan pedagang untuk singgah dan menjalankan kegiatan perdagangan di Kepulauan Melayu. Barangan dagangan utama ialah rempah-ratus seperti lada hitam, bunga cengkih dan buah pala.

Kegiatan perdagangan di pelabuhan kerajaan Melayu awal.

Jelaskan kepentingan perdagangan jalan laut kepada negara kita.

(Sumber: Nik Hassan Shuhaimi
Nik Abdul Rahman (ed.), 1998.
*Encyclopedia of Malaysia: Early
History*. Singapura: Editions
Didier Millet)

Aktiviti PAK-21 Peta Pemikiran

1. Melalui pelbagai sumber, dapatkan maklumat barangan dagangan yang didagangkan oleh kerajaan Melayu awal.
2. Bina peta pemikiran yang sesuai bagi menyenaraikan barangan tersebut.
3. Bentangkan.

Hasil Hutan dan Hasil Laut

Kerajaan Melayu awal kaya dengan hasil hutan dan hasil laut. Antaranya termasuklah rotan, sarang burung, kulit penyu, teripang dan mutiara. Barangan ini mendapat permintaan tinggi daripada pedagang.

Pengambilan rotan.

Hasil Hutan

Gaharu

Rotan

Kapur barus

Hasil Laut

Mutiara

Teripang

Kerajaan yang mengeluarkan hasil hutan dan hasil laut ialah kerajaan Gangga Nagara, Chih-Tu dan Srivijaya.

Aktiviti

Secara berkumpulan, senaraikan dan bentangkan kegunaan hasil hutan serta hasil laut dalam kehidupan masyarakat kerajaan Melayu awal.

Perlombongan dan Pembuatan

Masyarakat kerajaan Melayu awal menjalankan kegiatan perlombongan seperti bijih timah, bijih besi dan emas. Kegiatan pembuatan menghasilkan barang perhiasan, tembikar dan senjata.

Relau yang digunakan untuk melebur besi semasa kerajaan Kedah Tua.

(Sumber: Pusat Penyelidikan Arkeologi Global, Universiti Sains Malaysia)

Kerajaan Kedah Tua, Gangga Nagara dan Santubong merupakan antara kerajaan yang menjalankan kegiatan perlombongan dan pembuatan.

Pelbagai kegiatan ekonomi berasaskan sumber alam berkembang dengan pesat sejak zaman kerajaan Melayu awal. Kekayaan sumber alam haruslah dimanfaatkan dengan bijak supaya dapat dinikmati oleh generasi akan datang.

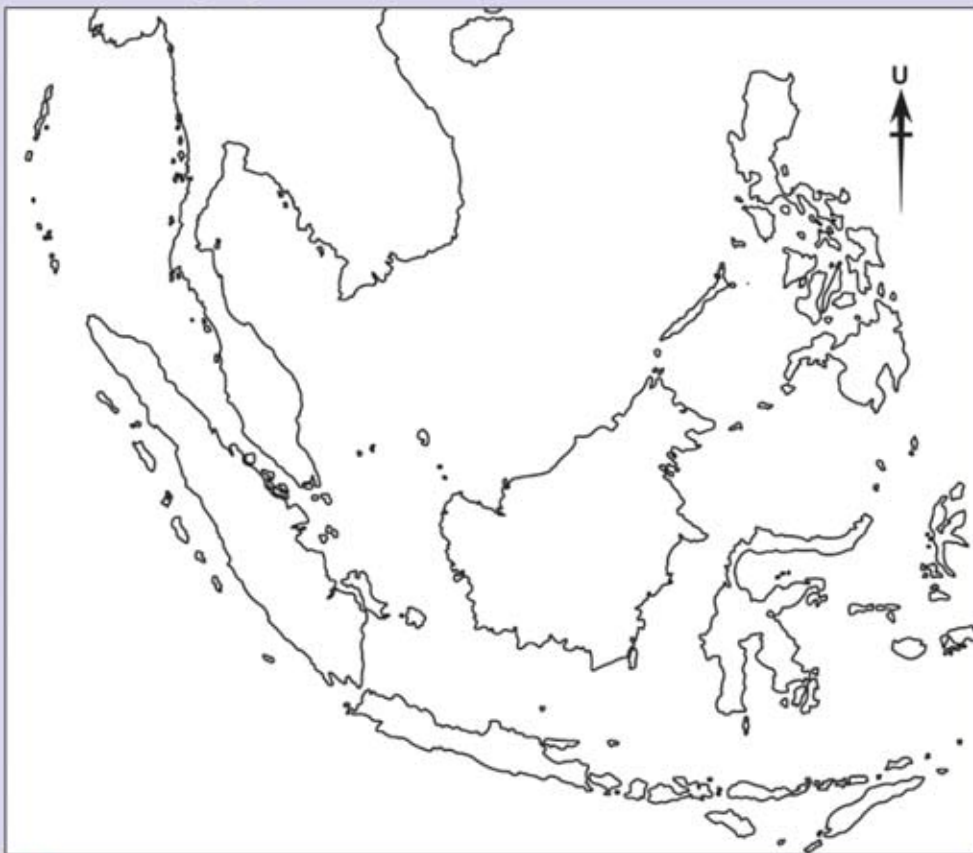

Apakah sumbangan kerajaan Melayu awal terhadap ekonomi negara?

Aktiviti

Jawab soalan yang berikut.

1. Surih peta ke dalam buku latihan.
2. Berdasarkan pelbagai sumber, tanda dan labelkan lokasi kerajaan-kerajaan yang berikut:
 - i. Kerajaan Funan
 - ii. Kerajaan Champa
 - iii. Kerajaan Mataram
 - iv. Kerajaan Kedah Tua

Nota Guru

Bantu murid menyurih peta dan melabel lokasi di dalam buku latihan.

Imbas Kembali

Kerajaan Melayu Awal

- Funan
- Champa
- Kedah Tua
- Chih-Tu
- Gangga Nagara
- Srivijaya
- Mataram
- Santubong
- Majapahit
- Beruas

Lokasi Kerajaan Melayu Awal di Kepulauan Melayu

Kerajaan Melayu Awal

Hubungan Diplomatik Kerajaan Melayu Awal

- Politik
- Ekonomi
- Sosial

Kegiatan Ekonomi Kerajaan Melayu Awal

- Pertanian
- Perdagangan
- Hasil hutan dan hasil laut
- Perlombongan dan pembuatan

Unit ini membincangkan kewujudan dan perkembangan kerajaan Melayu awal di Alam Melayu. Pengetahuan ini dapat memupuk rasa bangga terhadap sumbangan kerajaan Melayu awal. Unit seterusnya akan membincangkan kegemilangan Kesultanan Melayu Melaka melalui Tokoh Terbilang Kesultanan Melayu Melaka.

Fikir dan Jawab

Lengkapkan silang kata nama kerajaan Melayu awal di bawah.

Melintang

1. Kerajaan Melayu awal yang pertama.
2. Berpusat di bahagian tengah Tanah Melayu.
3. Terletak di Tanah Merah Kelantan.
4. Candi Lembah Bujang adalah tinggalannya.
5. Lokasinya terletak di muara Sungai Sarawak.

Ke Bawah

6. Candi Muara Jambi dibina oleh kerajaan ini.
7. Candi Po Nagar dibina di sini.
8. Terkenal dengan Candi Prambanan.
9. Pintu gerbangnya menarik.
10. Muncul pada abad ke-15.

Fikir dan Jawab

Tulis nama monumen dan kerajaan bagi setiap gambar yang berikut:

Monumen _____
Kerajaan _____

Monumen _____
Kerajaan _____

Monumen _____
Kerajaan _____

Monumen _____
Kerajaan _____

Monumen _____
Kerajaan _____

Monumen _____
Kerajaan _____

Cinta akan Negara

Berbangga dengan kegemilangan dan kemajuan ekonomi kerajaan Melayu awal di Alam Melayu menjadikan kita lebih kreatif dan berdaya saing.

Diri

Menghayati dan menghargai kerajaan Melayu awal dapat melahirkan semangat patriotik dalam diri kita.

Masyarakat

Semangat patriotik dan toleransi akan mewujudkan kerjasama dan mengukuhkan hubungan dalam kehidupan bermasyarakat.

Negara

Masyarakat yang kukuh menjadi asas pembangunan dan kemajuan kepada kestabilan negara sehingga dikenali pada peringkat antarabangsa.

Kerjasama masyarakat berbilang kaum perlu dipupuk sejak kecil bagi mewujudkan keharmonian negara.

(Sumber: Koleksi Ahmad Hishanuddin bin Ramli, 2019)